

- PROJEKT-

**Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych na rok 2014**

Rozdział 1

Wstęp

Działania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych należą do zadań własnych gminy, a ich realizacja jest prowadzona w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych – co określają przepisy art. 4' ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Stosowany w Polsce system rozwiązywania problemów alkoholowych sytuuje samorzady gminne jako jednostki odgrywające w nim kluczową rolę.

Niniejszy program uwzględnia zagadnienia i zadania zawarte w „Rekomendacjach do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych” opracowanych przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Ujęte w programie zadania inicjowane są przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych a ich zakres i sposób realizacji odpowiada lokalnym potrzebom środowisk, w zależności od skali zjawiska poszczególnych uzależnień występujących na terenie Gminy Tuchów jak również możliwości zabezpieczenia ich wykonania.

Rozdział 2

**Założenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych na rok 2014**

1. Podstawy prawne programu:

- 1) Ustawa z dnia 26 października 1982 r o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi /tj. z 2007 r. Dz. U. Nr 70 poz.473/
- 2) ustawa o samorządzie gminnym
- 3) zadania wynikające z Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi:
 - a) “Art.1,ust.1 Organy władzy i administracji państwowej oraz samorządu terytorialnego są obowiązane do podejmowania działań zmierzających do ograniczenia spożycia napojów alkoholowych oraz struktury ich spożycia, inicjowanie i wspieranie przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie sposobu spożycia tych napojów, działania na rzecz trzeźwości w miejsc pracy, przeciwdziałaniu i usuwaniu następstw nadużywania alkoholu, a także wspieranie działalności w tym zakresie organizacji społecznych i zakładów pracy.”

b) „Art.4¹, 1. Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych należy do zadań własnych gmin. W szczególności zadania te obejmują:

- 1) zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych,
- 5) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służące rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
- 6) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art.13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego,
- 7) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej,

2. Realizacja zadań, o których mowa w ust.1, prowadzona jest w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, stanowiącego część strategii rozwiązywania problemów społecznych, uchwalanego corocznie przez Radę Miejską.

Rozdział 3

Lokalna diagnoza problemów alkoholowych w Gminie Tuchów

Alkoholizm to główne źródło niedostatku. Występuje najczęściej w rodzinach ubogich, dotkniętych niepowodzeniami życiowymi i bezrobociem. Nadużywanie napojów alkoholowych stanowi dziś jeden z najpoważniejszych problemów. Zjawisko to stwarza problem złożony i trudny do przezwyciężenia dla wielu mieszkańców i nie zależy od płci, wieku ani poziomu wykształcenia. Jego rozmiar i niszczycielskie działanie daje się zaobserwować wśród osób korzystających z porad i pomocy Gminnej Komisji. Alkoholizm pociąga za sobą liczne, daleko idące skutki społeczne jak: dezorganizacja rodziny, destrukcyjny wpływ na środowisko wychowawcze dzieci, zaniedbywanie pracy prowadzące do bezrobocia, zaburzenia stosunków międzyludzkich, przestępczość. To również jedna z przyczyn bezdomności, osamotnienia, odrzucenia przez rodzinę, braku stałych środków utrzymania, złego stanu zdrowia.

1. Instytucje współpracujące z Gminną Komisją:

- 1) Ośrodek Pomocy Społecznej
- 2) Komisariat Policji
- 3) Sąd Rejonowy III Wydział Rodzinny i Nieletnich
- 4) Prokuratura Rejonowa
- 5) Wojewódzki Szpital im. Św. Łukasza w Tarnowie
- 6) Poradnia Terapii Uzależnień od Alkoholu i Współuzależnienia w Tuchowie
- 7) Stowarzyszenie „Nowa Szansa”
- 8) Dekanalny Duszpasterz Trzeźwości.

2. Dostępność alkoholu:

Sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu lub poza miejscem sprzedaży może być prowadzona tylko na podstawie zezwolenia wydanego przez Burmistrza Tuchowa, po uzyskaniu pozytywnej opinii Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Jednym z elementów kształtowania polityki wobec problemów alkoholowych jest ograniczenie dostępności do alkoholu, poprzez ustalenie limitu liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa), przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży, jak i w miejscu sprzedaży oraz zasad usytuowania na terenie gminy miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych. Powyższe limity na terenie gminy Tuchów wynoszą:

- 1) 30 punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (z wyjątkiem piwa),
- 2) 20 punktów sprzedaży do spożycia w miejscu sprzedaży (z wyjątkiem piwa),
- 3) liczba punktów sprzedaży piwa nie jest limitowana.

3. Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych została powołana zarządzeniem Burmistrza Tuchowa, a do jej zadań należy:

- 1) inicjowanie zadań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- 2) opiniowanie projektów uchwał dotyczących:
 - a) liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia w miejscu lub poza miejscem sprzedaży,
 - b) zasad usytuowania na terenie gminy miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych
 - c) Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- 3) opiniowanie wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu i poza miejscem sprzedaży,
- 4) podejmowanie działań motywujących osobę uzależnioną od alkoholu do podjęcia leczenia odwykowego,
- 5) podejmowanie działań zmierzających do orzeczenia o zastosowanie wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego,
- 6) przeprowadzanie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych

4. Punkt Konsultacyjny:

W ramach działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych utworzony został punkt konsultacyjny dla osób uzależnionych i ich rodzin, w którym zatrudniony psycholog kliniczny:

- 1) udziela informacji o chorobie alkoholowej oraz ośrodkach leczenia stacjonarnego i ambulatoryjnego,
- 2) motywuje osoby do podjęcia leczenia odwykowego,
- 3) udziela stosownego wsparcia osobom doświadczającym przemocy,
- 4) zapewnia wsparcie psychologiczne.

Rozdział 4

Realizacja zadań w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.

Metody realizacji zadania:

- 1) dyżury psychologa terapeuty w Miejskim Punkcie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- 2) współpraca z Poradnią Terapii Uzależnień w Tarnowie – pokrycie kosztów warsztatów terapeutycznych dla osób uzależnionych i współuzależnionych,
- 3) kierowanie na badania osoby uzależnione od alkoholu przez biegłego sądowego, opłata za wydanie opinii, opłata sądowa od wniosków o zastosowanie przymusu leczenia odwykowego, pokrycie kosztów pobytu osobom uzależnionym i współuzależnionym na warsztatach profilaktyki uzależnień,
- 4) zakup i dystrybucja materiałów informacyjno – edukacyjnych dla osób uzależnionych i współuzależnionych, szkół i innych instytucji współpracujących z GKRPA,
- 5) systematyczne szkolenie członków Gminnej Komisji, pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej i pedagogów zajmujących się pomaganiem osobom uzależnionym od alkoholu i innych patologii społecznych / zakup drobnych artykułów żywnościowych podczas realizacji szkoleń/
- 6) współdziałanie z instytucjami zajmującymi się profilaktyką i pomocą osobom uzależnionym.

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

Metody realizacji zadania:

- 1) działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, której szczególny zakres prac określa Regulamin GKRPA,
- 2) działalność telefonu zaufania „Niebieska Linia”,
- 3) podejmowanie działań w ramach systemu pomocy ofiarom przemocy domowej w rodzinie „Niebieska Karta”,
- 4) udział w posiedzeniach Zespołu Interdyscyplinarnego,

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomani w szczególności dla dzieci i młodzieży w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

Metody realizacji zadania:

- 1) nadzór i dofinansowanie działalności środowiskowych świetlic opiekuńczo – wychowawczych działających przy szkołach podstawowych, zespołach szkół, parafiach, Domu dla Samotnych Matek z Dziećmi i Klubie Rolnika Tuchów – Kielanowice,
- 2) finansowanie materiałów pomocniczych i wyposażenia do działalności świetlic,
- 3) dofinansowanie wypoczynku letniego i zimowego w formie wycieczek, i obozów terapeutycznych oraz przewozu na te imprezy, w tym dofinansowanie obozu organizowanego przez nauczycieli LO Tuchów oraz zakup posiłków dla dzieci podczas wycieczek,
- 4) organizacja wieczerzy wigilijnej dla rodzin dysfunkcyjnych,

- 5) finansowanie wykonania monitoringu w miejscach, w których według informacji Komisariatu Policji w Tuchowie zachodzi podejrzenie dystrybucji i używania narkotyków oraz spożywania napojów alkoholowych,
- 6) organizowanie młodzieżowych happeningów promujących zdrowy, trzeźwy styl życia (wycieczki, zabawy, elementy programów profilaktycznych) w Szkołach Podstawowych i Gimnazjach Gminy Tuchów,
- 7) realizacja programów profilaktycznych we wszystkich szkołach na terenie Gminy Tuchów skierowanych dla dzieci, młodzieży i rodziców,
- 8) wprowadzanie do szkół czasopism, ulotek i wykładów promujących styl życia wolny od uzależnień,
- 9) dofinansowanie działalności szkół organizujących zajęcia pozalekcyjne mające na celu przeciwdziałanie alkoholizmowi, w postaci dofinansowania do obiektów, urządzeń sportowych oraz dofinansowanie działalności stowarzyszeń sportowych,
- 10) współpraca z Kościołem Katolickim w promowaniu trzeźwych obyczajów wśród dzieci i młodzieży, dofinansowanie pikników rodzinnych oraz akcji letniej dla dzieci skupionych przy parafiach i organizacjach kościelnych,
- 11) finansowanie posiłków dla dzieci uczęszczających na pozalekcyjne zajęcia do Ośrodka Wsparcia Dziennego przy parafii św. Jakuba Ap. w Tuchowie,
- 12) prowadzenie szkoleń dla osób ubiegających się o zezwolenie na sprzedaż alkoholu,
- 13) kontrole punktów sprzedaży alkoholu.

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

Metody służące realizacji zadania:

- 1) współpraca z Ośrodkiem Pomocy Społecznej i Zespołem Interdyscyplinarnym,
- 2) współpraca z Policją (prelekcje w szkołach z zakresu profilaktyki uzależnień,
- 3) współpraca z Poradnią Leczenia Uzależnień i Współuzależnienia w Tuchowie,
- 4) wspomaganie działalności Domu Samotnej Matki „Monar-Markot” w Tuchowie,
- 5) wspomaganie działalności Stowarzyszenia Osób Niepełnosprawnych „Nadzieja” w Tuchowie,
- 6) wspomaganie działalności Stowarzyszeń Sportowych,
- 7) wspomaganie działalności innych instytucji pomagających rodzinom dotkniętym alkoholizmem (Stowarzyszenie „Nowa Szansa”),
- 8) wspomaganie działalności przedszkoli publicznych i niepublicznych z terenu gminy Tuchów,
- 9) wspomaganie działalności Domu Opieki Społecznej w Karwodrzy,
- 10) wspomaganie działalności Biblioteki Publicznej w Tuchowie,
- 11) współpraca z organizacjami pozarządowymi,
- 12) współpraca z dekanalnym duszpasterzem trzeźwości.

5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem zakazu reklamy, zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim i nietrzeźwym oraz występowanie przed Sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Metody realizacji zadania:

- 1) przestrzeganie przepisów ustawy w zakresie zakazu reklamy napojów alkoholowych, ograniczeń sprzedaży napojów alkoholowych osobom nieletnim, nietrzeźwym oraz na kredyt i pod zastaw,
- 2) przestrzeganie wprowadzonych uchwałą Rady Miejskiej zasad usytuowania na terenie gminy miejsc sprzedaży alkoholu,
- 3) prowadzenie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych po wydaniu pisemnego upoważnienia przez burmistrza pod kątem przestrzegania przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

6. Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów informacji społecznej.

Zapis o integracji społecznej nie wprowadza istotnych zmian w dotychczasowym systemie, a jedynie akcentuje działania, które od lat były realizowane w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych obejmując integrację społeczną. Należą do niej:

- 1) leczenie i rehabilitacja osób uzależnionych od alkoholu i członków ich rodzin,
- 2) przeciwdziałanie przemocy domowej,
- 3) działania na rzecz pomocy dzieciom z rodzin dysfunkcyjnych poprzez rozwijanie świetlic opiekuńczo – wychowawczych.

7. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

- 1) za udział w pracach Komisji przysługiwać będzie wynagrodzenie w wysokości najniższego wynagrodzenia obowiązującego w danym okresie, ogłaszanego w Monitorze Polskim odpowiednio:
 - a) członkowie 15%
 - b) sekretarz/koordynator 30%,
- 2) posiedzenia Komisji odbywają się po godzinach pracy urzędu,
- 3) warunkiem otrzymania wynagrodzenia jest potwierdzenie udziału w pracy komisji na liście obecności,
- 4) członkowie Komisji w ramach działalności obowiązani są do następujących czynności:
 - a) udziału w posiedzeniach Komisji,
 - b) udziału w rozmowach z osobami nadużywającymi alkoholu,
 - c) udziału w kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych,
 - d) innych prac wynikłych z realizacji programu.

8. Warunki realizacji programu:

- 1) Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych określa sposoby realizacji zadań własnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na terenie Gminy Tuchów na rok 2014, w realizacji programu uczestniczy Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych stosownie do jej właściwości określonej w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- 2) nadzór nad realizacją programu sprawuje Rada Miejska w Tuchowie,
- 3) za realizację programu odpowiedzialny jest Burmistrz Tuchowa, który współdziała z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, organizacjami pozarządowymi i innymi instytucjami zajmującymi się profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych,
- 4) finansowanie zadań realizowanych w ramach programu odbywa się zgodnie z art.11' Ustawy z następujących źródeł:
 - a) środki budżetu gminy przeznaczone na realizację zadań własnych wynikających z Ustawy,
 - b) środki dodatkowe pochodzące z opłat za korzystanie z jednorazowych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych,
 - c) środki pozostałe z roku 2013 r. jako niewykorzystane z realizacji programu GKRPA a pochodzących ze środków wymienionych w ppkt 1 i 2.
 - d) roczny preliminarz wydatków przedstawia Skarbnikowi Gminy koordynator GKRPA po opracowaniu i zatwierdzeniu przez Gminną Komisję.